

Družinski tednik

ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Cena Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 29/I. Poštni predal št. 345.
2 Din Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393

Ljubljana, 17. avgusta 1933

Naročnina za četrlet 20 Din, za pol leta 40 Din, za vse leto 80 Din. V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki in povsod drugod 2 dolarja

Št. 32-33
Leto V

Počitek po naporu

Popoldan je bil pust, nebo čmerikavo. Prijatelj me je povabil seboj; zvečer pojde na srnjaka, morda v zgodnjem jutru še enkrat.

Stroj vleče sopihajoč vozove za seboj, se ustavi, škripaje potegne; venomer enako — dolgočasno, da se Bogu smili. Oblaki se pode od kamniških planin počasi, še počasneje kakor vleče vlak, ustavljajo se, zgostijo se v črno gmoto, razvlečejo se spet kakor v klobčič zvita tenčica in ponavljajo svojo igro kakor otroci.

Končno sva na cilju. Voznik naju čaka. Hreščee mečkajo okovana kolesa raztolčeni gramoz na cesti. Oblakov ni nič več; čez vse nebo so se razpotegnili v neprijazno sivino.

»Tako, prijatelj, zdaj sva pa sredi lovišča. Kar izstopila bova, ogledava si sledove; veš, tam na poljski poti zmerom zabrišem stare, da vem ali hodi srnjak redno na pašo.«

Voznik je zdrdral z vozom proti vasi. Midva sva jo pa mahnila proti gozdu.

»Na tej jasi se moja dva korenjaka najrajši paseta. Glej, vsi vršički, pa samo vršički sočne trave so kakor odščipnjeni. Srnjak je sladkosneden. Poletji je bolj izbiričen od razvajene mestne gospodične«, mi pojasnjuje prijatelj.

Hodiva križem kražem po gozdu; prijatelj se zanima za sledove, pokaže mi tu srnjakove odpadke, tam obdrgnjeno debelce, kjer si je srnjak brusil robove. Govori zmerom po tihem in me pogosto prav neprijazno ošine, če sem preglasen. Tudi če ne lovi, pravi, mora biti oprezen. Divjačina je plašna.

Pokaže mi jaso poleg mladega jelšja. Tam, pravi, bova pod večer skrita za grmom čakala, da pride srnjak na pašo: »Prišel bo počasi, previdno se bo oziral, postal bo, smuknil tu malo trave, dvignil glavo

Na srnjaka!

visoko, ponosno bo stopical naprej, ustavil se bo kakor ukovan, sunkoma obrnil glavo, morda bo slišal lahen šum, morda kaj zavohal. Polagoma se bo umiril, mirno se bo pasel, in ko bo obrnjen z bokom k nama, bom dvignil puško, počasi, počasi in previdno. Streljam ga zmerom samo s kroglo tik nad stegnomo; v srce ga moram zadeti. Nikoli ne streljam, če nišem gotov, da dobro zadenem. Saj mi ne gre za to, da ubijam.«

Redke kaplje so pričele padati, svinčena sivina je legla riže in zdelo

je prehlad tako zdelal, pa ga nikjer nič ne boli, samo pokoncu se ne more več držati.

Sedla sva k njemu na klop. Pri-povedoval nama je, da se srnjak že ves teden goni. Sam hodi po večerih v gozd, da opazuje. »Vaš stari srnjak, go-pod, je ves divji. Nič ni več tako previden. Kar sredi pšenice se ustavi, poškilil v solnce, nenadoma se zdrzne kakor bi zavohal v bližini kakšnega tekmeča. Sunkoma se ozira, opreza na vse strani, ker pa ničesar sumljivega ne vidi, se kakor besen kozel zažene v nizko jelšje in

mu je zvil ustava v prekanjen nasmešek, pa je menil: »Nikar se ne jezite, gospod! Povedal vam bom, kako je z Janezom. Smejali se boste! Tej prismo di ste zadnjikrat dovolili, da sme ustreliti onega mladega srnjaka tam za gozdom nad cesto. Ni se ta šema vrgel po meni. Živ dan menda ne bo iz njega lovec. Mislil sem, da me bo sin prekosil, pa ne bo nič prida!«

»No, le povejte, očka, če je pove-stica bolj kratkočasna kakor to pre-kleto vreme.«

»Ves dan se potika po gozdu. Še preden petelin zapoje gre z doma, v trdi temi se vrača. Dan na dan enako, ves teden že. Ko pride domov, so mu oči nekam motne, nič mnogo ne govori, samo jezno se odreže na moje vprašanje: »Ni ga, pa ga ni tega spaka!«

Stari se je oddehnil, presedel se je in globoko potegnil iz smotke.

»Gledal sem to početje dva dni, tri dni, pa mi je postalo nekam pre-neumno. Ne zna še prav, sem si de-jal, priti srnjaku blizu. Morda se mu nastavi v veter, da ga zavoha, mo-goče je nemiren, da ga opazi. Dejal sem, da pojdem za njim, pa mu po-morem, ga poučim in mu svetujem. Nič mi niso bile vseč njegove trudne, skoraj zasanjane oči, ko je kesno prihajal, nič mi ni bilo prav, da hodi v mašni obleki na lov in v beli srajci.«

»Tako sem se včeraj rano odpra-vil zdoma. Kako potihem znam ho-diti, veste, gospod. No, in ko pridem blizu parobka, kjer se srnjak pona-vadi pase, vidim skozi grmovje neko rdečo liso, ki se premika. Stopim še oprezneje, in glej, srnjak, prav oni,

V ranem jutru

se je, da se vsak čas vsuje dež. Pri-jatelj je skromno zaklel. »Nocoj menda ne bo nič tega, kar sem ti pravil!«

Napotila sva se hitrih korakov v vas v lovčovo hišo. Stari Tine je sedel na klopi na pódstenju in vlekel debelo cigaro. Ob sobotah pod večer si jo privošči, v nedeljo ko gre k maši, drugo. Prijatelj mu jih zmerom prinese, da rajši stika po gozdu in pazi na divje lovec. Tine kadi s pravo pobožnostjo, vsak potegljaj je zanj sila važno opravilo.

»Dober večer, gospoda, nocoj sta pa slabo naletela,« naju pozdravi. »Pravim, da bo kar celo noč lilo, pa še jutri nemara.« Vstal je, upognjen v dve gube. Star je, pa se ne more vzravhati. Gre pa ko srna. Nekoč ga

buta z rogovi v mlada debelca. Od same jeze na nevidnega tekmeča je ogulil že cel red dreves. Pri njego-vih srnah še menda ni pravi čas, ker jih je zadnjikrat samo zdaleč opazoval, stresel z glavo in se zagnal v dir. Ko sem šel že v mraku do-mov in sem se spotoma še razgledal v gornjem lovišču, sem videl tega prismuknjenca, kako je podil srno, ki je že pójava. Srnina mladiča sta žalostno gledala za njim. Ni jima menda šlo v glavo, zakaj ta sirovina mater tako podi.«

Meni je bilo neizmerno žal, da ne bo nocoj nič z lovom. Prijatelj je zrl mrko predse in nekaj zamrmral.

Staremu Tinetu je postalo nekam nerodno. Odkašljal si je. Nenadoma

Plen

Kitajska loterija

Če se človeku stoži po domovini ...

V ameriških Združenih državah je prepovedana sleherna loterijska prirediteljev. Američani so mnenja, da kviri značaj in da si mirni meščani po nepotrebnem delajo skrbi, se razburjajo in postajajo lahkomišelniki.

Kljub tej prepovedi si Kitajci San Francisca, tega prekrasnega mesta na zapadni ameriški obali, niso mogli kaj, da ne bi na nedovoljen način iskali in ponujali sreče z loterijo. Čisto iznenada so preplavili rdeči listki »kitajske loterije« središče mesta, zlasti pa širšo okolico. Morda se je prav zaradi prepovedi oblasti zdelo ljudem posebno zabavno in mikavno kupovati srečke. Prireditelji so si meli koščene roke; kupčija je imenitno cvetela.

Sčasoma se je stvar tako razpasla, da ni bilo več človeka v San Francisca, ki ne bi imel rdeče srečke. Policija je morala napraviti red. Stikala je po kitajskem predmestju, hišne preiskave so bile na dnevnem redu, in res se ji je čez nekaj dni posrečilo prijati glavne krivce. Brez usmiljenja jih je vrgla v ječo, kajti zakon je določal za tako početje tri mesece zapora.

Toda Kitajcem to ni bilo mar. Pri prodaji srečk so postali previdnejši, dokler se ni prodaja vršila tako rafinirano, povsem nevidno, da niso mogli niti najbolj večji tajni agenti ničesar stakniti. Vendar se je zmerom po nerodnosti kdo izdal in policija je imela spet polne roke dela z aretacijami.

Predsednik policije v San Francisca je izprevidel, da je zakonsko predpisana kazen treh mesecev preizkušnje, kajti take mile kazni je bil še zmerom vreden dobiček, ki so si ga Kitajci pri prodaji zaslužili. Poznal je dobrodušno svoje Kitajce ter je izdal ukaz, da bo vsak razen trimesečne zaporne kazni še kazensko odpravljen nazaj na Kitajsko. Mladi podjetni Kitajci seveda temu niso verjeli, temveč so menili, da jih je nameraval policijski predsednik samo prestrašiti. Toda vsi oni, ki so jih zaprli zaradi prodaje srečk, so se morali sprijazniti s tem, da jih je država poslala s prvim parnikom na-

zaj v njihovo siromašno domovino.

S to odredbo se je zdelo, da bo kupčevanje s srečkami izpodrežano. Kitajci so dobro vedeli, da jih čaka doma v preobljudeni državi lakota in da jim je, čeprav nimajo več postranskega zaslužka s srečkami, v Ameriki še zmerom boljše kot doma.

Celih osem tednov ni izsledila policija med prebivalstvom niti enega rdečega listka. Uradniki so se smejali v pest, predsednik si je mel roke, kajti vse je kazalo, da je njegova stroga odredba vendar spametovala podjetne Kitajce.

Toda lepega dne se je prijavil tajni agent svojemu najvišjemu starejšini in mu predal rdečo srečko kitajske loterije. Na mestu je poklical predsednik štaba svojih zaupnikov in jim izdal strog nalog, da morajo v najkrajšem času najti nesramne prodajalce. Lažje kot kdaj prej jim je šel posel od rok. Znaki in sledovi so bili dokaj očitni. Niti tri ure niso minile, odkar je agent našel rdeči listek, in že je krdelce policijskih uradnikov steknilo krivca. Obstopili so ga kakor gonjači obstreljeno divjad. Toda mož se niti branil ni. Bil je starček okoli sedemdesetih let, ki ga je pohlep po denarju v tako visoki starosti premetil, da se je pregrešil proti zakonu in si nakopal na glavo na stara leta še izgon. Pravici je bilo treba zadostiti, čeprav se je brezobzi starček vsem uradnikom smilil. Kakor vsak drugi, je moral tudi stari Kitajec tri mesece v zapor, potem so ga pa s prvo ladjo odpravili v njegovo staro domovino.

Komaj je starec pogrel svoje trdo ležišče v kaznilnici, ko so prijeli že drugega zlikovca. Tudi to pot se je policijskim uradnikom tega prekrasnega mesta kaj hitro posrečilo odkriti ga v labirintu ulic kitajskega predmestja. Ta nepridiprav je bil kar osemdeset let star. Tudi njega je doletela predpisana kazen. Tretji primer se je ponovil čez pet dni. Četrta, peta, šesta in dvajseti v teku enega meseca. V vseh primerih je šlo za starce med sedemdesetimi in osemdesetimi leti, nekaj jih je bilo že celo devetdeset, in vsi ti kalini so s prodajo loterijskih srečk v tako visoki starosti prišli navzkriž z zakoni. Vse so kaznovali po istem kopitu, kajti menili so, da bo trda kazen za take starce morda le spametovala vse druge.

Ko je policija po preteku osmih tednov prijela že tridesetega starca, se ji je posvetilo. Ugenili so, kam pes taco moli. Spomnili so se, da je Kitajcu največja želja in mu bo zmerom ostala, da umre doma in da bo njegovo truplo počivalo v sveti kitajski zemlji.

Tridesetega obsojenca so še prepeljali na državne stroške na Kitajsko. S tistim dnem so pa oblasti preklicale odredbo, kajti v prelepem mestu San Francisca je okoli sto tisoč kitajskih starčkov, ki potrpežljivo čakajo svojega konca. Vso trgovinsko mornarico bi menda morale oblasti najeti, če bi hotele poslati vse one, ki se jim toži po domovini, kot nositelje glavnih dobitkov njihove poslednje življenske loterije, na Kitajsko.

Tri leta med Eskimi

Norvežan Christian Leden je kot brodolomec preživel cela tri leta med Eskimi. Odpravil se je bil na potovanje z željo, da prouči severno Aljasko in življenje grenlandskih Eskimov. V treh letih svojega bivanja med polarnimi prebivalci je spoznal življenje teh severnjakov mnogo bo-

lje kakor katerakoli znanstvena odprava ali filmska ekspedicija. Prinesel je s seboj karakteristične gramofonske plošče in filmske posnetke, toda zanimiveje in poučnejše je to, kar pripoveduje iz lastnih izkušenj o načinu življenja Eskimov.

Ljudje kamnene dobe v našem stoletju

Življenjski boj in boj za obstanek je v polarnih krajih od sile trd, poleg tega pa rabi Eskimu le orodje in orožje, ki si ga je sam napravil. Značilno je, da nahajamo slično orodje v Evropi v kamneni dobi. Eskimi izdelujejo svoje orodje iz kamna, kosti in naplavljenega lesa. S tem orodjem si pomagajo pri izdelovanju obutve, obleke in orožja za lov na tjulenje, kite in severne medvede. Zmerom in zmerom je njihovo življenje v nevarnosti, zmerom se morajo boriti za vsak grizljaj hrane, po žimi jih ograža leden mraz. Življenjski pogoji zahtevajo celega moža, kajti le najmočnejši in do kosti zdravi zmorejše vse napore in vse trpljenje, ki jih jim nalaga golo življenje.

Zmotil bi se pa oni, ki misli, da žive Eskimi zaradi trdega boja za obstanek otopelo in pusto, morda celo napol živalsko. Narobe! Prav prijazni ljudje so, polni življenske sile, razborite duševnosti in postrežljivi. Pogani so, toda njihova npravstvenost je vse jačja in globlja kakor ona

ki ste ga sinu namenili, stoji sredi jase in pokojno obira travne vršičke. Časih prestane, dvigne glavo in se zazre tja proti parobku. Zmerom gleda v isto smer, zmerom stresa glavo in se pase dalje.

>Gledam v tisto smer in ne vidim ničesar, toda nekaj mora biti tam, če se srnjak venomer ozira. Stopim po tihem na desno za nižje grmičje, in glej, prav tam, kamor se srnjak ozira, vidim belo ruto na glavi mladega dekleta, ob drevo pa prislonjeno puško. Splazim se okoli parobka čisto blizu k tisti beli ruti — in na veliko začudenje vidim, da leži v dekletovem naročju ta moj smrkavi nepridiprav.

>Tak tako torej loviš, si mislim; srnjak se pase tik tebe in gleda tvojo zaljubljeno lizanje. Le počakaj! Nočoj ti jo zagodem!

Stari Tine se je zasmejal na vse grlo. Pomežiknil je, izpljunil in krepko zaklel.

>Zvečer sem Janeza počakal za yasje; kar tako slučajno sem ga srečal... Saj veste! No, Janez, ga ogo-

vorim, spet nič! Zdaj pa vendar ni težko srnjaka dobiti, ko tekajo za sammicami. Prav zato, se odreže, saj so ti zlomki čisto neumni.

>Pogledal sem ga postrani, nič ga nisem ozmerjal, samo nasmehnil sem se, da me je začudeno pogledal. Zdelo se mi je, da me je razumel. Pordel je do ušes in si nekam v zadregi popravil klobuk. Da, da, sem dejal, zdi se mi, da niso samo srnjaki neumni, če se drestijo!

>No, gospod, ali ni to imenitna zgodba? Kar sram me je, da imam takega sina. Lovec ne bo, vsaj srnjakov ne bo znal nikoli loviti. Kikle, samo kikle mu gredo po glavi.

Smotka je dogorela. Tine je počasi vstal in nama želel lahko noč.

Midva sva legla v podstrešni izbici. Naročila sva, da naju zbude še pred četrto, toda zbudila sva se sama šele ob šestih. Zunaj je illo, nebo je bilo sivo kakor snoči.

Ko sva opoldne odhajala, nama je stari Tine še voščil: >Pa za drugičkrat, gospoda, lovski blagor!

Z. P.

Naš pravi domači izdelek!

najraznovrstnejših vernikov. Oni ne poznajo tatvine; zločincev ni med njimi. Dobra dela jim niso ključ do nebeškega kraljestva, niti se ne stršijo pekla, ker ne skrivijo nikomur niti lasu; delati dobro in pomagati svojemu bližnjemu jim je notranja zapoved lastne vesti. Kletvic njihov preprosti jezik ne pozna. Nikoli se ne sprejo, nikoli ni pretepev med njimi. Če sta prišla dva Eskima kakorkoli navzkriž, rešita ta spor s plesnim »dvobojem« pri čemur se norčuje drug iz drugega, duhovito in dovtipno v veselje vseh gledalcev. Tak dvoboj je vselej v mejah najstrožje dostojnosti. Nasprotnika si dobrodušno povesta svoje mnenje, se ne jezita drug na drugega, če kateremu prav dobro uspe kakšna šala, temveč se smejata z gledalci vred od srca in neprisiljeno. Zmagovalec je oni, ki se mu posreči poslušalce dovtipneje zabavati.

Sorodniki Indijancev

Vse pravljice in izročila povedo starši otrokom do pičice natanko. Čeprav ni dovoljeno pri teh ustnih sporočilih izpremeniti niti besedice, so vendar vsi Eskimi pesniki in komponisti in sleherni med njimi je že zložil pesmico, ki je samo njegova in je ne sme nikdo drugi zapeti. Če pa že tako nanese, da kdo zapoje pesem svojega prijatelja, mora v začetku povedati ime pesnika in skladatelja. Gramofonske plošče, ki jih je Leden posnel, jasno dokazujejo, da je petje Eskimov slično petju Indijancev. Zategadelj se je profesor Leden pridružil mnenju drugih raziskovalcev, da so Eskimi in Indijanci plemensko sorodni. (Nadalj. na 3. str. pod črto)

Banka Baruch

15, Rue Lafayette, PARIS

Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vršiti vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Holandija: št. 1458-66, Ded. Dienst; Francija: št. 1117-94, Paris; Luksemburg: št. 5967, Luxemburg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Kritika

Madrid, v avgustu.

V vrsti mednarodnih varijetejev v Evropi ima tudi »cementna klet« v Madridu prav čedno mesto. Špancu ugaja pester in menjajoč se spored predstav v varijeteju. Skromen in hvaležen gledalec je, ki za vsak nič navdušeno ploska. Zategadelj so artisti kar zadovoljni, če se jim posreči pogodba s katerikoli španskim varijetejem, zlasti če dobe službo v »cementni kleti«. Vsi oni Codoniji, Noniji, veliki Grock in še mnogo njih so se nekoč ustavili v tem zabavišču. Pri poslednjem sporedu je žel veliko odobravanje nenadkriljivi metalec nožev, Tilo, ki je pravi umetnik v tej stvari. Njegova partnerka je bila sloka plavalaska. Obležena je bila v svetlo vijšnjev trikô ter je stala ne da bi trenila visoko vzravnana ob leseni steni, preoblečeni z bleščečo belo svilo. Tilo se je postavil deset metrov od nje. V levici se mu je bliskalo 25 nabrušenih nožev, ki jih je z desnico metal drugega za drugim tik ob glavo in vrat lepe plavalaske, da so se započili z ostro konico v les. Okoli glave in vratu mlade partnerke je nastajal okvir iz brušenih rezil. Ženske so bile vse na trnjih in marsikdaj je pretrgal napeto tišino pridušen krik. Tudi moški se skoraj dihali niso upali. Ploskanje po srečno uspeli točki je bilo vsak večer nepopisno. Gledalci se niso mogli pomiriti.

Nekega večera je pa prikrevsal v zabavišče kastilijanski kmet, ki se je drugič v življenju mudil v Madridu zaradi nekega zapuščinskega spora.

Nikoli še ni videl nobenega gledališča od znotraj. Sleherni točki sporeda je sledil z osuplo resnostjo, h koncu je pa doživel še krono vsega večera, strmel je v Tila, ki je metal ostro nabrušene nože.

Goli prsti na nogah so nenravni

Nravnost Eskimov je v tesni zvezi z njihovimi življenjskimi pogoji. Tople vode nimajo, za to si ne morejo privoščiti kopeli, pač pa se poleti po mili volji solnčijo. Golota torej ni nič nenravnega. Pač pa je pohujšljivo, če pokaže Eskimo neznanec svoje prste na nogah. Namen zakonskega življenja je pred vsem ustvarjati zdrav in krepak narod. Če se v prvem zakonu ne rodi otrok, se Eskimova žena prav nič ne brani, če si njen mož poleg nje izbere še drugo ženo. Otroške igre so neke vrste pripravna za bodoče življenje. Igrače so zvečine posnetki orodja v pomanjšani obliki, ki jih polarni človek kesneje v življenju na vsak korak potrebuje. Eskimi so srečen in zadovoljen narodič visokih нравstvenih nazorov.

Belci prinašajo nesrečo

Tudi vsem drugim prirodnim narodom je civilizacija in napredujoča tehnika prinesla razdor v njihovo sicer mirno življenje, ki je bilo ubrano z naravo. Lovci na kite in trgovci so zanesli tudi med Eskime neprikladne obleke, z njimi pa tudi bacile prehlada in jetike. Čas gre svojo pot in bati se je, da ne bo čez nekaj desetletij ni enega čistokrvnega Eskima več. Bela kultura bo uničila narodič, ki je zdaj še svež na duhu in telesu.

V gledališču je postalo tišje ko v grobu. Prvi noži so zveneče usekali v desko, ki je ob slehernem useku zamolklo zabobnela. Tilo je metal nož za nožem. Njegova partnerka je stala ponosno in negibno v siju mogočnih žarometov. Okoli glave se ji je sklepal venec tresočih se nožev. Ženske so prestrašeno kričale. Slepčre obločnice so brnele. Še zmerom je letel nož za nožem, bleščoč se v žarkih luči. V gledališču je bila zlovešča tišina. Še pošepniti se nihče ni upal sosedu na uho. Godba ni igrala. Kovinski zvok noža in votli udarec v desko, to je bilo vse, kar je motilo tišino. Ob deski, preoblečeni z lesketajočo se svilo, je stala mlada plavalaska ponosno vzravnana.

Kastilijanski kmetič je zazelal. Prezirljiv lesk je bil v njegovih očeh. Tilo je metal nož za nožem. Pravkar je bil z dovršeno gesto zagnal dvajseti nož, ostalo mu jih je samo še pet. V tistem hipu se je dvignil kastilijanski kmetič. Okorno in šumno! Vse oči so se začudeno obrnile vanj. Toda kmet je gledal prezirljivo na Tila, v zaničevanju so se mu pobesile ustnice. Nenadoma je dejal tako glasno, da so ga skoraj vsi slišali, prav v tistem hipu, ko se je započil ena in dvajseti nož tik ob plavalaskinem vratu v desko:

»Že spet mimo!«

Samo rekel je, s komolci si je utrl pot skozi ozki prostor med sedeži, in je jezen na tega mojstra skazo zapustil s težkim korakom slavno »cementno klet«. To bo šele posmeha v domači vasi, ko bo pripovedoval o tem šušmarstvu! Ubogi Madrid, uboga »cementna klet«!

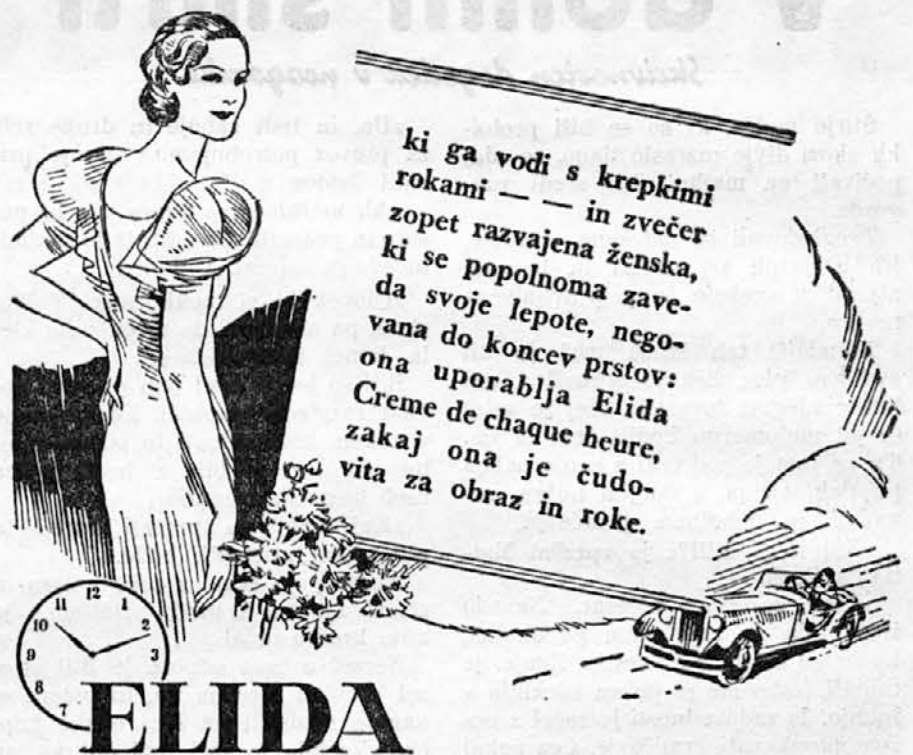
Prethani Aron

Washington, konec julija.

Dobri kmetič Aron Hämäläinen je bil cele štiri dni v Helsingforsu, kjer je imel razne opravke na sodišču. Po naključju se je zamudil tako dolgo v mestu, da je gotovina v njegovem možnjčku skoraj docela skopnela, in h koncu ni imel več denarja,

Prihodnja številka izide zaradi dopustov osebja uredništva in uprave našega lista kot dvojna številka v četrtek 31. t. m. Na to opozarjamo cenj. čitatelje, da ne bo nepotrebnih reklamacij

da bi se z vlakom vrnil v svoj domači kraj, ki je oddaljen od Helsingforsa dobrih trideset kilometrov. V skrajnem obupu je napeto iskal izhoda iz te strašne zagate. Končno se mu je posvetilo. Tekel je na periferijo glavnega mesta, kjer se vsak dan vrše konjski sejmi. Današnji dan je že tako, zlasti v mestih, da je konj in ponudnikov za polovico več kakor kupcev. Prodajalci imajo pa vsak dan troške s krmo in klajo, plačati morajo pristojbino na sejmšču in odriniti nekaj za hlev. Ti ljudje so torej veseli, če lahko kakšno kljuse prodajo za nekaj finskih mark.

ELIDA Creme de chaque heure

Aron Hämäläinen se je v največji stiski spomnil na to. Ko je stopil na sejmšče, se je najprej razgledal, nato je pa pričel motreče korakati med ogradami. Prodajalci so ga za milo prosili, naj jim vendar odkupi konja. Čim delj se je Aron z važnim obrazom sprehajal med ogradami, tem nižje so bile zahteve prodajalcev. H koncu je kupil za svojih zadnjih sedem mark še kar dobrega in čvrstega konjčiča. Čez četrte ure je že sedel na njem in ponosno jahal v domačo vas Lado.

Drugi dan je doma prodal svojega konjčiča za celih dvajset finskih mark. Pri prodaji je seveda svečano zatrjeval, da to žlahtno živinče proda le iz prijateljstva do kupca tako poceni.

V domači vasi Lado in v vseh sosednih srenjah so pričeli Arona Hämäläinena od dne do dne bolj spoštovati in ceniti, kajti vsak teden je Aron jahal po dvakrat v Helsingfors. Nikdo ne ve, čemu in po kaj. Toda Aron dobro ve!...

Če bi bila vedela...

San Francisco, v avgustu.

Roki pravice je bilo nekam dolgočas po nekem Johnu M. Michaelu, ki se je iz previdnosti preselil iz Morristowna (New York) v Dauville v Virginiji. Morristownska policija je dala detektivu Gephardu v roke zaporno povelje za Johna M. Michaela, da bi ga privedel malo bliže morristownski pravici. Ko se je pripeljal Gephard v Dauville, je imel brado razraslo in zanemarjeno od dolgega pota, zategadelj si jo je hotel olep-

Sportna dama ob krmilu

ki ga vodi s krepkimi rokami — — in zvečer zopet razvajena ženska, ki se popolnoma zavada svoje lepote, negovana do koncev prstov: ona uporablja Elida Creme de chaque heure, zakaj ona je čudovita za obraz in roke.

šati, preden se loti svojega uradnega posla. Vstopil je v bližnjo brivnico, kjer ga je strumen možakar po vseh pravih umetnosti olepšal. Ko je bil tak, da je sam sebi ugajal, se je napolil na dauvillsko policijo, pokazal tam zaporno povelje za Michaela in prosil za stražnika, ki naj bi ga vodil do dičnega gospoda Johna.

Stražnik je vodil detektiva po prav isti poti, po kateri je bil sam prišel. Gephard je ostrmel od začudenja, ko ga je stražnik povabil v isto brivnico, iz katere je pred pol ure odšel. Tamkaj je stražnik pokazal detektivu istega moža, ki ga je obril. Seveda ga je Gephard takoj uklenil.

Obraza obeh glavnih junakov nista bila ob tem nenavadnem srečanju nič preveč duhovita. »O, če bi bil to vedel«, je zajecjal detektiv, »bi lahko še zmerom nosil svojo ponosno bradico!«

»In da sem jaz to vedel«, se je odrezal jetnik, »bi vam bil še kaj drugega odrezal, ne samo brade!«

Višek dobrosvčnosti

Pariz, v avgustu.

Gospa Dupontova je od sile bogata, nič manj pa ni občutljiva. Slišali smo o njej tole zgodnico:

Nekega vročega popoldneva jo je motilo brenčanje velike muhe. Poklicala je služabnika ter mu ukazala, naj muho nažene iz sobe. Jean, dobričina da mu ga ni para, je živalco z največjo obzirnostjo ujel v veliko ruto, jo nežno prijel z dvema prstoma in vprašal gospo, kaj naj z njo napravi.

»Spusti zverino skozi okno!«

Jean je nekaj minut premišljeval in dejal: »Milostljiva, zunaj tako neusmiljeno dežuje.«

Vprašujoče se je zazrl v svojo gospodarico. Sam bog si ga vedi, ali je delal Jean tako obupan obraz, ali je pa bila madame tako mehko ubrana, resnica je pač, da je odločila: »Odnosi ubogo stvarco v knjižnico!«

Poravnajte naročnino!

Preganjanje kristjanov v starem Rimu Filmske novosti

Čedalje bliže prihaja dan, ko bo tudi pri nas stekel film, ki mu je brez dvoma prisoditi edinstveno mesto v umetnosti zvočnega filma. Ta film, ki ga je za Paramountovo družbo zrežiral in insceniral Cecil B. de Mille, ima naslov »V znamenju križca«. Središče dramatskih dejanj je preganjanje kristjanov, ki se je pričelo za vladanja cesarja Neron.

Vzrok Neronove mržnje do kristjanov je znana stvar, sicer se pa tudi dejanje filma razvija tako, kakor nam zgodovina o teh grozotah poroča. Leta 64 po Kr. r. je velikanški požar upepelil velik del večnega mesta. Ljudje so govorili, da je Neron sam požigalec. Ker je pa hotel ta sum odvrniti s sebe, je obdolžil kristjane požiga in jih pričel neusmiljeno preganjati in zatirati.

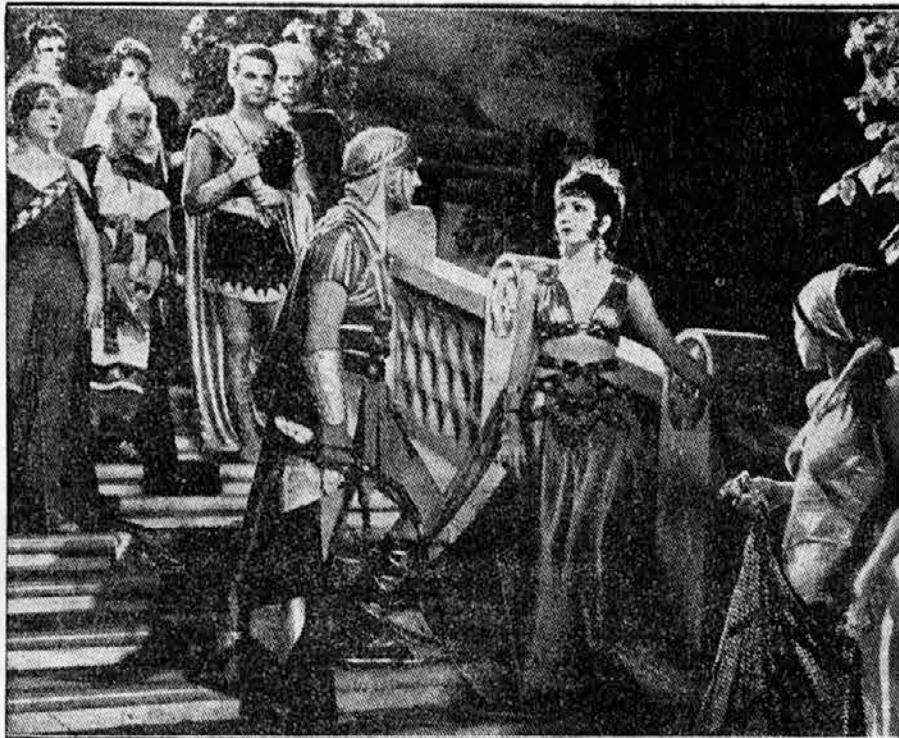
Iz raznih vzrokov je to nesramno obdolžitev sprejel rimski narod z odobravanjem. Vsi pogani so gledali na novo vero nekam zviška, sovražili so kristjane, ker so se v načinu življenja razlikovali od njih, ker so se jim zdeli njihovi tajni sestanki nekam sumljivi, protidržavni, kajti učenci nove vere se niso udeleževali določenih državno-verskih obredov, ki so bili tesno zvezani z meščanskimi dolžnostmi.

Proti mladi krščanski veri se Rimljani niso borili zaradi verskega fanatizma. Saj so bili Rimljani — z redkimi izjemami — skrajno neobčutljivi za versko plat življenja. V ogromni rimski državi je bilo nešteto narodnostnih ver, ki so se v miru razvijale, ne da bi le kedaj prišlo do nesporazumov, ker so se vsi pripadniki raznih sekt pokorili tudi državno-verskim določilom. Zgolj kristjani, ki so jih sprva imeli za židovsko sekto, so bili svojeglavi. Zanikali so obstoj posvetnih cesarstev ter priznavali le božje kraljestvo, kar je dajalo rimskim oblastnikom dovolj povoda, da se borijo proti tistim, ki jim utegnejo omajati oblast in ugled.

Rimski cesarji so preganjali kristjane celih dve sto petdeset let. Zgodovina nam našteva deset poveljnih preganjalnih dob. Zverinska misel mučeništva in preganjanja se je rodila v puhli glavi cesarja

krščanske vere. Cesar Dioklecijan, ki je z neizmerno ljubosumnostjo skušal ohraniti cesarjem dolžno dostojanstvo, je po 40-letnem premoru odredil leta 303 ponovno preganjanje. Rimsko drhal in vojaštvo so

dila prav nasprotne sadove, kakor so si jih oblastniki obetali. Mučenci, ki so trpeli za svoje prepričanje najhujše muke in zasramovanje, so bili marsikomu zgled, marsikdo je prav zaradi njih prešel v vrste no-

naščevali na kristjane. Podivjane množice so jih zverinsko ubijale in mučile. Temu nečloveškemu početju je napravil konec šele Dioklecijanov sovladar in naslednik Galerius, ki je izdal strpnostni edikt. Odsihmal je v rimskem cesarstvu preganjanja in zatiranja kristjanov konec.

Sleherna doba preganjanja je ro-

vih vernikov, videč v mučeništvu nepojmljiv odsev velike duševne sile novega boga. Neki papež je pravilno rekel: »Kri mučenikov je bila najboljša setev«. Očiščeno kvarnih vplivov poganstva je šlo krščanstvo na svojo zmagoslavno pot po svetu ter si je v teku stoletij pridobilo milijone in milijone vernikov. *

Kozmetika Liane Haid

Nedavno so mi pokazali povsem novo sliko moje malenkosti, ki je še nisem videla. Bila sem osupla, mnenja pa istega kakor režiser: Podobnost te slike iz leta 1933 je neverjetna z onimi iz mojega prvega nemega filma »Nelsonova poslednja ljubezen«, s katerim sem pred desetimi leti kot Lady Hamilton pričela svojo filmsko kariero.

Znanci so se mi spričo te podobnosti po desetih letih silno laskali. Ker slika pač ne vara, sem bila nepopisno vesela. Našla sem v tem dokaz, da sem vsa ta leta hodila po pravi poti, ko sem zmerom in zmerom uporabljala za obvarovanje svoje mladostne svežosti isti recept. Še na um mi ne pride, da bi čuvala ta recept kakor državno tajnost. Kar od srca bom povedala, kakšna nepoplačljiva kozmetična sredstva poznam in jih dosledno uporabljam v zasebnem življenju. Tudi dobavitelje vam bom izdala.

Kar po vrsti pojdemo! Prvi so gozd, solnce, hrib in travniki. Ti dobavitelji mi dajo zmerom dobre volje, ki je imam v svojem zasebnem življenju in poklicu vselej zvrhan mernik, razen tega pa mi ta dobra volja dá sto in sto prilik za gojitev raznih sportov.

Ce jaham na konju ure in ure v skok po senčnem gozdu in solnčnih travnikih, pač ne utegnem misliti na nič žalostnega in nevšečnega. Takrat prešinja moje telo neki nerazumljiv fluid, ki me vso notranje in na zunanjo požlahtni. In prav v tem in samo v tem je rešitev uganke, zakaj mi je oko zmerom vedro, da je moja koža uspela in mladostno sveža in ni na mojem licu mesta niti eni brazdi, iz skrbi porojeni.

Poleg tega ne bi hotela za vse na svetu opustiti izletov v hribe, ki jih nad vse ljubim. Kako lepo je v duši in pri srcu lagodno, če se veter poigrava z mojimi kodri, če se mi solnce upre v čelo, če me sprejme gozd v svojo hladno senco, če me na travnikih pozdravljajo cvetlice! To je šele čista slast, čisto razkošje.

Naj vam zaupam še eno svojo toaletno tajnost, ki mi zlasti pri popotovanju poveča užitek: moji čevlji so zmerom za celo številko večji nego je treba.

Moja kozmetika je preprosta: od zunaj na znotraj; torej način, ki mora v vsakem primeru roditi uspeh.

Rimska plesalka

Neron, pri poslednjem preganjanju je pa imel cesar Dioklecijan prste vmes. Najstrašnejše preganjanje kristjanov ima pa na vesti cesar Decius, ki je vladal sredi tretjega stoletja. Decius je menda resno nameraval iztrebiti vse kristjane, vendar se pa kljub neštevilnim žrtvam cesarske jeze, kljub vsem krvavim grozodejstvom ni posrečilo zatreti

»Milijon« (Rund um eine Million) bo naslov filma, ki so ga dovršili v Parizu v režiji Maxa Neufelda. Glavna junaka sta Camilla Horn in Gustav Fröhlich.

V Paramountovih ateljejih v Hollywoodu bodo pričeli delati film »Na poti ljubezni«. Partnerica Mauricea Chevalierja bo znana zvezdnica Sylvia Sidney.

»Večni Žid« je naslov novega angleškega filma, ki ga pravkar skončujejo v Londonu. Konrad Veidt ima glavno vlogo.

Greta Garbo v novi vlogi

Hollywoodski gospodje ne morejo verjeti svojim očem, ko vidijo čisto drugačno Greto Garbo, igralko, ki jih je nenadoma osupnila s svojo prešernostjo, skoraj porednostjo. Umetnica, ki je sicer tiha in živi zase, je razposajena kakor mlada navihanka. Tej njeni spremembi je menda vzrok navdušenje za njeno novo vlogo, kajti igrala bo švedsko kraljico Kristino. Greti se s to vlogo izpolni že davna želja po res duševno prežeti kreaciji, dočim je morala doslej proti svoji volji igrati vloge misterioznih in nevarnih žensk. Pomembno osebnost švedske kraljice bo Greti Garbi tem laže doumeti, ker ji je že po narodnosti blizu.

Greta Garbo je vsa nestrpna in komaj čaka pričetka filmanja.

Za časa svojega dolgega dopusta si je nabrala vseh mogočih informacij, mnogo je čitala o kraljici in si ogledala zgodovinska torišča na Švedskem.

Greta je sama skicirala velikansko kraljičino posteljo, arhitekti so pa priredili načrt za mizarje. »Prav tako sijajno posteljo moram imeti« je venomer ponavljala in res so že pričeli delati to velikansko pet metrov visoko strašilo, ki je skoraj v celoti rezljano.

Kraljica se zdi Greti sicer zgodovinska osebnost, v bistvu jo pa ima za moderno ženo. Vse njeno življenje, njena politika in njene obleke so v pravem nasprotju s tedanjimi običaji.

Dočim poudarja Garbo v začetku filma neko moškost v obleki in pri-

G R E T A G A R B O

česki, se vendar z rastočo romantično vsebino docela vživi v strogo ženskost. Kljub zgodovinskemu ozadju je dramatsko jedro filma prav močno.

Vsi sodelujoči so zaradi Gretinega vpliva ves čas v visoki napetosti. Prav gotovo bo ta film žel tudi pri občinstvu velike uspehe.

Kalvarija ljubezni

Roman iz naših dni. — Napisal P. R.

30. nadaljevanje

»O Bog! Saj ni mogoče!« je zajecjela Ilona, blede ko smrt.

»Na žalost ne more biti nobenega dvoma več, gospa. Nastop smrti je le še vprašanje nekaj ur... mogoče celo samo minut... Pred nekaj tedni jo je prvič napadlo. Od takrat se je malo opomogla, toda povedal sem ji, da ji grozi nov napad... Zato sem jo posvaril, da se mora varovati razburjenja, ker utegne postati zanjo usodno.«

»Razburjenja... ste rekli?«

Ilona je ob teh besedah silovito streslo po vsem životu. Omahnila je nazaj in se prijela za čelo. In z bolešno presunjenostjo je vzkliznila:

»Jaz sem kriva... Jaz, nesrečnica!«

Zdravnik ni razumel, kaj je hotela reči, ali je pa hotel prizanesiti neznanici, ki je očitno trpela.

»Odhod njene sinahe in vnukov,« je dejal, »je šel starki tako do živega, da ni izključeno, da je v tem iskati vzroka za ta napad. Sicer bi jo pa tudi drugače prej ali slej napadlo...«

Ilona je stopila k postelji. Ciril je nebrizno zrl v obraz starke, ki je pred njim umirala... starke, ki je bila njegova mati, za katero je zmerom čutil vročo sinovsko ljubezen. Toda zdaj je jo gledal kakor tujko, ne vedoč, da mu v tej ubogi in zgarani starki umira rodna mati. Ilona se je sklonila k postelji. Na ustnice se ji je prikrdla beseda... ena sama besedica, ki jo je komaj slišno zašepetala:

»Odpustite...«

Možje, ki so prišli z njo, so obzirno odstopili. Le dve ali tri ženske, ki so med tem prihitele, so molče stale pri postelji.

Zdravnik je pristopil k Iloni.

»Oprostite, gospa,« je dejal. »Moja prisotnost je na žalost odveč. Drugi bolniki me čakajo. Toda kakor hitro jih odpravim, pridem spet pogledat.« To rekši je pozdravil in šel.

Tedaj je stopila k Iloni ena izmed žensk.

»Gospa, Milavčeva mati je bila zmerom globoko verna... Zato mislim, da je treba poklicati duhovnika, dokler je še čas...«

»Pokličite ga,« je mehanično odgovorila mlada žena.

Starkine ustnice, ki so bile dotlej kakor otrple, so se tedaj zgenile. Ilona se je vnovič sklonila k njej:

»Ali me slišite, mati?«

Starkine trepalnice so zadrgetale in obraz ji je trznil.

»Jaz sem pri vas... jaz... Ne bom vas zapustila... skrbela bom za vas.«

Stara Marta si je krčevito prizadevala, da bi spravila besedico iz sebe. Toda le nerazločni glasovi so se ji trgali iz grla. Le s težavo je Ilona razločila dve besedi, ki ju je z muko spravila iz sebe:

»Pisati... naslov...«

Mlada žena se je stresla. Ugenila je misel, ki ji jo je naznačila umirajoča starica. »Hočete, da pišem gospe Ljudmili Milavčevi?«

Marta je komaj slišno dehnila:

»Da.«

»Izpolnila vam bom željo... Toda dobiti moram njen naslov.«

»Naslov... naslov...«

Komaj slišno je ponavljala to besedo, in zdelo se je, kakor da išče še druge besede, ki ji pa niso več prišle na um.

»Povejte mi ga!«

Starkine ustnice so se zgenile, toda naj je Ilona še tako pazila, da ji ne bi kaj ušlo, slišala ni ničesar. Starica je izžrpana od prestanega napora umolknila in njene ustnice so se obupno skrivile. Ilona se je sklonila čisto k njej... Toda glasu ni bilo več iz njh.

In v splošni tišini se je zdajci zaslislalo zvončkljanje... Stari kriški župnik je prihajal z ministrantom in prinašal poslednjo popolnico. Uro nato je bila Marta mrtva, ne da bi bila mogla povedati Iloni naslov svoje sinahe — naslov, ki ga ni zdaj nihče več vedel razen Muhovčeve Mice.

Ilona sama je zatisnila nesrečni starki oči. In pri tem ji je venomer blodila po glavi bolestna misel:

»Jaz sem kriva njene smrti... Jaz sem jo ubila s svojimi razkritji.«

Počasi je vstala in stopila k Cirilu. Njen obraz se je zdel postaran od strašnih trenutkov, ki jih je pravkar preživela. Tako nepričakovano je vse prišlo! In zdaj je bila sama z njim, ki ga je tako ljubila, ki ga ljubi še zdaj...

Neki glas ji je velel, naj odide, naj brez odloga zapusti to hišo, kjer je bila že njena gola navzočnost psovka, krvava žalitev Cirilove zakonite žene... Velevala ji je, da zapusti nesrečnega, da zapusti mrtvo starico... Toda ali bo mogla? Ali bo imela še toliko moči?

Nobene zle misli ni bilo tisti trenutek v njej. Njeno srce je bilo prepolno samozatajevanja, vdanosti in nesebičnosti. Ničesar si ne bo mogla očitati. Pojasnila, ki jih bo pozneje dala oni drugi, bodo razpršila sleherni nesporazum. Vsaj mislila je tako.

Ciril jo je gledal s svojimi velikimi črnimi očmi, ki so se nenadoma zmračile.

In v čaru tega pogleda je za trenutek pozabila kmetice, ki so stale okoli nje in gledale... pozabila mrtvo starico na postelji... pozabila ves svet... Prijela je Cirila za roke in zajecjela:

»Naj se zgodi karkoli, nikoli ne boš ostal sam in zapuščen. Adelina... o, saj se je še spomniš... Adelina ti to priseže...«

Ko se je Muhovčeva Mica vrnila čez štiri dni, je stara Marta že osem in štirideset ur spala pod velikimi smrekami na pokopališču, zraven svojega moža. In staro postrežnico je nemalo osupilo, ko so ji povedali, kaj se je zgodilo.

Povedali so ji o čudni neznanici, ki je prišla ravno v trenutku, ko je Milavčeva gospa s svojima otrokoma odpotovala neznano kam... o neznanici, ki ji je bilo ime Adelina — sama je tako rekla — in ki je bila zmerom tako silno žalostna, pri tem pa vdano in nesebično skrbela za nesrečnega odvetnika.

Ta neznanica je poizvedovala za naslov mlade Milavčeve gospe.

Toda nihče ga ji ni znal povedati. Vozniku, ki jo je vozil na postajo, Ljudmila ni povedala, kam je namenjena. In mlada žena si je zaman belila glavo, kje naj izve ta naslov.

Nekdo ji je rekel, da bi nemara Muhovčeva Mica vedela. In ko je slišala, da se je vrnila, jo je takoj poiskala. Postrežnica je že vedela, kaj se je zgodilo. Obisk Ilone jo je nemalo presenetil.

Toda na njena vprašanja je samo odgovorila, da nič ne ve. Saj vendar ni smela izdati naslova gospe Milavčeve, ki jo je izrečno prosila, da ga živi duši ne sme povedati. Ta neznanica dama nemara nima slabih namenov... a kdo ve! Kdo je prav za prav? Saj se ni nikomur predstavila!

Ilona je odhajala od nje še bolj otožna, še bolj obupana. Že nekaj dni jo je preganjala neka misel. In vselej, kadar se je spomnila, je vztrepetala in odločno odkimala, kakor bi se je hotela otresti:

»Ne, nemogoče! Bog tega ne bo dopustil!«

Muhovčeva Mica ni hotela dati Iloni naslova Milavčeve gospe, toda sama pri sebi je sklenila, da ji bo še tisti večer pisala. Najprej ji mora sporočiti smrt stare Marte, potem ji bo pa tudi pisala, da je pri njenem možu neka neznanica.

Kakor je sklenila, je tudi storila. Še tisti večer je pisala gospe Ljudmili pismo.

»Hudo ji bo,« je mrmrala sama pri sebi, »uboga gospa Ljudmila! Le kaj je storila, da jo Bog tako tepe!«

Da, hudo je bilo, Ljudmili, ko je odprla to pismo — toda dobila ga je šele čez več dni, zakaj

takoj po prihodu v Samaden njena prva pot ni bila na pošto.

Ali je mar mogla pričakovati ob svojem odhodu, da bo tako nepričakovano nastopil tragični dogodek? V Samadenu jo je prijateljica Milena Kovarčeva že čakala in z njenim možem se je še tisti večer dogovorila, da bo lahko nekaj mesecev prebila v hotelu, dokler ne dobi primerne službe. Otroka sta bila vzlíc mrazu vesela: radovala sta se življenja, ki se jima je odpiralo v novem kraju. Le Ljudmila je bila še bolj žalostna kakor prej.

Šele kak teden dni po prihodu v Samaden ji je nekega dne, ko je ravno šla mimo pošte, prišlo na um, da bi stopila noter in pogledala, ali ni prišlo kakšno pismo zanjo. Trdno je bila prepričana, da ga ni bilo. Zato je bilo tem večje njeno presenečenje, ko je videla, da jo čaka pismo z žigom iz Križe; njen naslov na ovitku je bil napisan z nerodno, veliko pisavo.

Mrzlično, polna zlih slutenj, je pismo odprla. Komaj je preletela prve vrstice, ji je vsa kri izgnila z obraza in bolesten krik se ji je utrgal iz ust:

»O, Bog!«

Boža in Marko, ki sta šla z njo, sta čutila, da se je nekaj zgodilo. Plaho sta se oklenila svoje matere in vprašala:

»Kaj ti je, manica?«

»Oh, otročička, nekaj hudega se je zgodilo. Vajina uboga babica je mrtva.«

Otroka sta se spustila v jok. Toda Ljudmila ta trenutek ni mogla paziti nanju. Morala je do konca prebrati pismo. In bledeca na njenem obrazu je postala še bolj prstena, ko je brala dalje:

»... In potem vam moram še povedati, da

je prišla še tisti dan, ko ste se vi odpeljali, v Križe neka gospa in se ustavila v gostilni na postaji, temna, lepa gospa, gotovo kakšna daljnja sorodnica. Ona je tudi vse poskrbela za pogreb. In od takrat je ta gospa skoraj ves dan pri gospodu doktorju. Ondan je celo prišla k meni in me vprašala, ali ne vem vašega naslova. Ker ste mi pa rekli, da ga ne smem nikomur izdati, ga ji nisem povedala. Oprostite, gospa, da vam to šele danes pišem, pa ni moja krivda, ker sem izvedela o nesreči šele štiri dni potem, ker me ni bilo tiste dni doma...«

»O, Bog!« je s stisnjenim glasom zajecjala Ljudmila.

Kakor iz uma je zapustila pošto, mehanično spravila pismo v svojo torbico in prijela otroka, ki so jima še zmerom polzele solze po licu, za roke. Brez besede je šla, izgubljena v svojo bolest. Mislila je na nepričakovano smrt vrle babice, ki jo je tako iskreno ljubila... Mislila je tudi na ono neznanico, ki ji je Mica o njej pisala. In ob mistih nanjo jo je zbudilo v srce. Zakaj vse ji je govorilo, da ta ženska ne more biti nihče drugi kakor ona druga, ki ji je ugrabila moža... Gotovo je prežala na njen odhod, da je potem mogla brez skrbi k Cirilu. Ah, kako zavržena je morala biti ta ženska, da je mogla biti tako nesramna!

In potem je vstalo pred Ljudmilo vprašanje, kaj naj stori. Ali naj se v vsej naglici vrne v Križe, kakor ji je velevala dolžnost? Takšna je bila njena prva misel. Toda že je v njej vstal drugi glas:

»Ali ni mar Ciril, ko je bil še pri polni zavesti, šel prostovoljno k njej?«

Ni vedela, kaj naj stori. In v tej negotovosti je bilo njeno trpljenje še strašnejše.

»Pred vsem moram izvedeti, ali je res ona!« si je naposled dejala.

Še isti večer se je odločila. Pisala bo Muhovčevi Mici in jo prosila, naj ji brez odloga sporoči vse, kar ve o tej neznanici, naj bo zanjo še tako strašno, je dodala.

Meščanska kuhinja

Piše Nuša

Siročji fižol vloženi v kis

Mlad, zelen stročji fižol otrebimo in operemo. Pripravimo dober kis (če je prehud, prilijemo vsakemu litru kisa pol litra vode), dodamo žlico soli, nekoliko celega popra ter pustimo kis nekoliko prevreti; nato denemo v ta kis stročji fižol, ki mora počasi vreti. Po 15 minutah fižol odstavimo in ohlajenega vložimo na gosto v široko steklenico, zalijemo ga s prekuhanim in ohlajenim kisom, na vrh nalijemo za 2 cm olja, steklenico dobro zavežemo s pergamenom in shranimo v temnem, zračnem in hladnem prostoru. Tako vloženi stročji fižol vzdrži dolgo in nam lahko nadomesti vlagane kumarice. Rabimo ga pozimi pri garniranju raznovrstnega mesa.

Siročji fižol vloženi v soli

je še bolj okusen, kakor v kis. Mlad, zelen stročji fižol otrebimo in operemo. Pripravimo slano vodo in sicer denemo na liter vode žlico soli in nekoliko celega popra, in pustimo to 15 minut vreti. Sirov stročji fižol denemo v snažen glinast lonec, ali tudi (če hočemo konzervirati dosti stročjega fižola) v majhen sodček, najbolje od vina; sodček dobro operemo in pokrijemo dno z listjem vinske trte. S fižolom smemo napolniti samo $\frac{3}{4}$ sodčka, na kar nalijemo do vrha pripravljeno solno raztopino, položimo na vrh snažno deščico, ki jo obtežimo z nekoliko belimi, snažno opranimi kamni. Zelo dobro nam pride tako vloženi stročji fižol pozimi. Tudi tega uporabljamo namestu malih kumaric. Posebno je priporočljiv za velike družine.

Majhni jurčki v kis

Majhne, trde jurčke osnažimo, operemo in pustimo cele. Skuhamo kis, in sicer denemo na liter dobrega kisa pol litra vode in žlico soli in

dodamo še nekoliko celega popra. Ko kis zavre, denemo jurčke v kis in jih pustimo 15 minut počasi vreti; nato jih odstavimo. Ohlajene na gosto vložimo v kozarce in jih polijemo z ohlajenim kisom, v katerem so se kuhale. (Čisto napačno je, da mnoge gospodinje kuhajo jurčke v slani vodi, nakar jo zlijejo proč; to je velika škoda, ker se ravno v tej vodi nahajajo hranilne snovi, in je jasno, da jih ne moremo nadomestiti samo s prekuhanim kisom.) Tako pripravljeni jurčki so prava delikatesa in se ohranijo dolgo, tudi več let. Velike vrednosti je kis, v katerem so bili jurčki vloženi; rabimo ga pozimi za izboljšanje raznih omak, k majonezi namestu navadnega kisa, in k divjačini.

Marelična marmelada (mezga)

Marelice poparimo, olupimo in denemo odkapati na sito, odstranimo pečke, pretlačimo skozi žimnato sito ter jih denemo kuhati v snažno kozico (kozica mora biti brez opraskanega emajla). Kuhamo jih pri zelo mirnem ognju, dokler se ne zgoste. Ko so že precej goste, jim pridenemo toliko sladkorne sipe, kolikor so te skuhanne marelice težke, vse dobro zmešamo in jih pustimo še 1 do 2 ure počasi vreti. Da je marmelada skuhana, spoznamo po tem, če se kapljica marmelade strdi, ako jo kanemo na krožnik. Mezgo denemo v snažne steklenice ali kozarce, ki jih zalijemo z raztopljenim maslom, zavežemo s pergamenom, ter shranimo v temnem, zračnem in hladnem prostoru.

Brusnice v sladkorju

Največja delikatesa med kompoti so brusnice. Operemo jih in pustimo na rešetu, da se dobro odcede. Medtem skuhamo sladkor z vodo in sicer tako, da denemo na liter vode $\frac{3}{4}$ kg

sladkorja. Pustimo vse toliko časa počasi vreti, da se voda nekoliko vleče. Potem pridamo še brusnice, tako da jih voda pokrije. Pustimo jih kuhati pri mirnem ognju 12 minut. Nato jih pustimo ohladiti in jih denemo v široko steklenico ali kozarce, ki morajo biti zelo snažni in dobro obrisani. Kozarce pokrijemo s pergamenom, ki smo ga namočili v alkoholu. Dobro jih zavežemo in shranimo na temnem, zračnem in hladnem prostoru.

Kumarice v kis

Male trde kumarice operemo, osnažimo in obrišemo s čisto krpico. Denemo jih v glinasto posodo, nekoliko potresemo s soljo in pustimo vsaj 10 ur na hladnem prostoru. Koper (dillček) je zelo važen pri vlaganju kumaric. Sedaj ga dobimo na trgu, kolikor hočemo.) Potem skuhamo kis. Če je premočan, denemo na liter kisa četrt litra vode. Dobro ga prevremo in damo na liter kisa eno žličko soli in nekoliko celega popra ter kuhamo 10 minut. Kumarice denemo v veliko, široko steklenico in sicer tako, da so tesno druga poleg druge. Zložimo jih 5 cm visoko, nanje pa za 1 cm svežega zelenega kopra. To vrstimo, dokler ni steklenica do $\frac{3}{4}$ napolnjena. Lovorovega lista ne smemo dati vmes, ker bi pokvaril dobri okus, lahko pa damo nekoliko olupljenih šalotk. Ko je $\frac{3}{4}$ steklenice napolnjeno, vlijemo na kumarice prekuhan, ohlajen kis in tako napolnimo steklenico. Da osta-

nejo kumarice na dnu, položimo nanje navzkriž 3 cm širok upogljiv les. Les poprej nekoliko prekuhamo v slani vodi. Končno nalijemo za 2 cm visoko finega olja, zavežemo steklenico s pergamenom, ki smo ga pustili nekaj časa v gorki vodi. Kumarice hranimo na temnem, zračnem in hladnem prostoru.

Kumarice vložene v slani vodi

Te so še bolj okusne kakor v kis, toda ne moremo jih hraniti tako dolgo. Pustiti jih moramo v mrzli zračni kleti, tako zdrže precej dolgo. Vlagamo jih v čist vinski sodček. Dobro ga poribamo v več vodah, dno sodčka pa pokrijemo z listjem vinske trte. Kumarice polagamo tesno drugo poleg druge. Najprej položimo 8 cm visoko kumarice, potem pa 1 cm visoko kopra. Tako vrstimo, dokler ni sodček do $\frac{3}{4}$ napolnjen. Zdaj skuhamo slano vodo. Na

Posebna novost v Ljubljani je najmodernejši higijenski damski in moški frizerski salon »Elly« v Gajevi ul. (palača ge. Zalaznikove). Urejen je popolnoma po velemestnem vzorcu, opremljen z najlepšo opravo, prvovrstnimi stroji in kopalnico. Izvršujejo se v tem salonu vsa v to stroko spadajoča dela, moderna ondolacija, barvanje las, manikura in lepotna masaža. Cenjene dame in gospodje, poselite ta najnovejši frizerski salon, ker boste z galantno postrežbo povsem zelo zadovoljni.

Zlato naše hrane

Jajnine

Tovarna Pekatele

Vezeno blago

Švicarske in nemške tovarne izdelujejo vezeno blago kar na debelo. Za letošnje poletje je posebno v časteh bogato povezana tkanina. Poleg luknjičasto obvezenih tkanin, ki so še zmerom priljubljene, najdemo uvezene majhne šopke rožic, vejice in slično. Vezena je v barvi tkanine.

Zelo elegantna je leva obleka. V krilu so položene tri globoke gube, bluzja je pa prav preprosta. Edini okras sta ovratnica iz češnjevo rdeče svile, ki je vdeta skozi ovratnik, in pas v isti barvi. Rokavi so od ramena navzdol gladki, končajo se pa v košat nábor. Desna obleka je zaradi metuljčastih okrasov na ramah primerna za popoldansko ali pa za družabno obleko. Blago je mehko rožasto, okraši so pa iz belega organina. Vihrajoča nábor pod ramenskima okrasoma nadomeščata rokave.

Mladostno in preprosto se poda levi lik. Krilo je zvončasto iz voala v barvi lipovih cvetov, bluzja je kosaškega kroja iz vezene blaga v isti barvi in je prišita na krilo. Pod rokavom je vdelan iz istega blaga kakor je krilo zaklinek, ki tvori hkratu podaljšek rokava. Izrez je

spredaj visok do vratu, zadaj je pa urezan v konico, ki jo krasi pentlja. Pas je iz baršuna iste barve. Tudi

desna obleka je preprosta. Kot okras okoli vratu je k barvastemu vezenu blagu obleke našit ovratnik s

pentljo iz steklenega batista. Tudi pas je bel, zaponka pa v barvi vezene vzorca.

1 liter vode vzamemo žličko soli, pridenemo še nekoliko celega popra in pustimo 15 minut vreti. Ko je voda ohlajena, polijemo z njo kumarice, tako da jih presega. Okroglo deščico iz trdega lesa poribamo in osušimo na solncu ter z njo pokrijemo kumarice. Na deščico denemo nekoliko opranih kamnov, da pritiskajo kumarice na dno. Sodček dobro podložimo, ker je v kleti na fleh vlažno. Koper je zelo važen pri vlaganju kumaric, brez njega jih sploh ne vlagamo. Namestu v sodček lahko vložimo kumarice tudi v velik porcelanast ali glinast lonec, ki mora biti globok in čist.

Yoghurt

Yoghurt, znana vzhodna mlečna jed, vsebuje v pretežni večini take klice, ki ubijajo vse škodljive snovi izločujoče bakterije v našem črevesju. Z uživanjem yoghurta zmanjšamo možnost notranjega zastrupljenja, zlasti v starosti. Yoghurtovo mleko je priporočljivo kot preprečevalno sredstvo arterio-skleroze (poapnejnja žil), vnetja ledvic in boleznij na jetrih. Pospesuje tudi prebavo, uravnava veliko potrebo in zmanjšuje produkcijo škodljivih izločkov. Pri nas se dobi yoghurt v vsaki mlekarni, lahko si pa priskrbimo bakterije sami in jih sami gojimo. Pri-

poročljivo je napraviti večtedensko kuro, sicer pa lahko uživamo yoghurt stalno za južino.

Če še ne veš

Nove zobne ščetke moramo pred uporabo dodobra namakati v slani vodi. Tako jih očistimo in razkužimo, hkratu pa postanejo trpežnejše.

HUMOR

Iz otroških ust

Štiriletna Vida gre z mamo na izprehod. Nasproti jima pride majhen otrok.

»Poglej, mamica, kako lepe kodre ima! Zakaj nimam tudi jaz takšnih?«

»To je prirojeno!« jo pouči mati.

»Mamica, ali jih ne bi mogla tudi meni pridirati?«

Hvaležnost

Kanalduft pride domov.

Pa ga vpraša brat: »Kako, da imaš tako umazane roke?«

Odgovori Kanalduft: »Svojo ženo sem spremil na postajo.«

»Od tega si človek vendar ne umaže rok!«

»Šel sem z njo na peron.«

Madeže od muh na kovinastih predmetih očistimo z lahnim trenjem sveže prerezane čebule.

Oslepele in motne šipe drgnemo s svežimi koprivami, pa postanejo spet bleščeče.

Pri hripavosti in bolečinah v vratu uspešno uporabljamo glicerina. Malo žličko glicerina raztopimo v kozarcu vroče vode in to raztopino večkrat na dan grgramo.

»Tudi od tega si jih ne boš umazal.«

»O, pač — ko je stopila v vagon, sem lokomotivo nežno pobožal.«

Tehten odgovor

Zmerom in zmerom je moral na svoji ženi kaj kritikovati in onegaviti. Kadar mu je skuhalo krompir z zeljem, mu je zelje pri njegovi materi mnogo bolje teknilo kakor pri njej. Kadar mu je zakrpala nogavico, je to njegova mati dosti lepše napravila. In če je zalivala cvetlice na balkonu — da bi bila videla njegovo mater, kako je to delala!

Nekega dne je bila pa mera potrpežljivosti polna. Ko je spet nekaj sitnani, mu je kratkomalo pripeljala

krepko zaušnico. Osuplo jo je pogledal. Toda ona je rekla mirno in tehtno:

»Tega pa tvoja mati gotovo ni bolje napravila!«

Hvaležnost

Neki ženitni posredovalec se je moral dati operirati na slepiču. Po srečno uspeli operaciji vzklíkne ves vesel:

»Gospod doktor, ko ozdravim, vam priskrbim ženo zastoj!«

Bog ne daj!

»Slišite, gospod Porenta, ali je res, da ste rekli, da sem napihjen idiot?«

»Bog ne daj,« odgovori mirno ogovorjenec, »besede 'napihjen' vobče nikoli ne rabim!«

Zatekel se je

»Kako morete trditi,« pravi sodnik, »da ste tožitelja le malo udarili, ko pa tožitelj ravno nasprotno pravi!«

»O, gospod sodnik, kako naj on presodi! Saj je že po prvem udarcu izgubil zavest!«

Napoleon

Napoleon je vprašal nekega častnika, koliko je star.

»Trideset let, Sire.«

»In še zmerom niste napredovali?«

»Na žalost, Veličanstvo, sem zastal, ker sem imel smolo.«

»Pustite častniško karijero,« je tedaj odgovoril Napoleon, »častnikov, ki imajo smolo, ne morem rabiti!«

Pisalni stroj naj piše sam!

To je prav tako šefova želja kakor tudi strojepiščeva.

Toda stroja take popolnosti ne bo nikdar. Najbolj pa se tej dovršenosti približuje

WOODSTOCK,

ki je višek tehnike. Izumitelji — ameriški inženjerji — smejo biti ponosni na svoj izdelek.

Woodstock ima poln in lahek udarec, pisava je čista in dovršena.

Kdor Woodstock vidi — mu je naklonjen, kdor Woodstock preizkusi, spozna, da je to najboljši stroj, a kdor le nekaj časa na njem dela — se ne more nikdar več ločiti od njega. Ta stroj je v Ameriki zaslovel radi svoje priročnosti in koristnih naprav in je zadnji dve leti najbolj zahtevana znamka.

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

TIPKA, družba z o. z.

trgovina s pisalnimi stroji in pisarniškimimi dotrebščinami

Ljubljana

Miklošičeva cesta 13. — Tel. 29-70.

Tudi Vi dobite...

...najnovejši cenik tvrdke »Nobilior«, ki je ravnokar dotiskan. Na 16 straneh so popisani vsi preparati, katere potrebuje žena ali mož za nego svojega obraza in nego svojega telesa. Ravno tako razvidite iz tega cenika kateri preparati so potrebni za Vas in koliko stanejo. Za poštino je treba priložiti Din 1:50 v znakah. — Pišite na »Parfumerijo Nobilior«, Zagreb, Ilica br. 34, in se sklicujte na oglas v »Družinskem tedniku«.

Dlačice na bradi

itd. Vas ženirajo, cenj. dame, kvarijo Vam Vašo lepoto, eleganco in sramežljivost. »VENERA«-eliksir Vas reši v par sekundah vseh nepotrebnih dlak. Naročite še danes lepo dišeči »VENERA«-eliksir. Ne bo Vam žal. Bočica 10 Din (predplačilo), povzetje 18 Din, dve 28 Din, tri 38 Din, razpošilja:

R. COTIČ, Ljubljana VII Kamniška ulica 10a

RUFF čokolada = so splošno priljubljeni bonboni

POTENJE NOG

preneha takoj, ako poškopimo v čevlje nekaj kapljic

eliksira »Stupaj«

1 steklenica Din 20.—

ORONIT proti potenju telesa

odpravi neprijetni vonj, varuje obleko in perilo. — Nedo-segljivo sredstvo, ki ga potrebuje poletni vsaka dama.

1 steklenica Din 30.—

KOLONJSKE VODE

najfinejše specialne kompozicije: Papillon, Roy, Chypre, Fougere, 202, Tabac, Reve, 11 Soir de LJUBLJANA 11

Stekleničica 100 gr Din 20.—

SOLNCNE PEGE

odpravi naglo in temeljito holandska

mlečna krema.

Uporablja se samo ponoči.

1 lonček Din 15.—

NEPRIJETNE DLACICE

z rok, nog, izpod pazduhe itd. izginejo z uporabo

Erbol

praška. — Enostavno, neškodljivo in zanesljivo.

1 lonček Din 15.—

ZAHTEVAJTE POVSOD!

GLAVNA ZALOGA: NOBILIOR, PARFUMERIJA, ZAGREB, ILICA 34.

ZAHTEVAJTE POVSOD!